

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет:	Дизайн
Кафедра:	Графічний дизайн
Галузь знань:	02 Культура і мистецтво
Спеціальність:	022 Дизайн
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий)
Рік навчання:	2
Семестр:	3
Вид дисципліни:	вибіркова

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ВІЗУАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Викладач:	Іваненко Тетяна Олександрівна, доцент, PhD (кандидат мистецтвознавства)
E-mail:	ivanenkoster@gmail.com
Заняття:	за розкладом
Консультації:	за розкладом
Адреса:	к. 311, поверх 3, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон:	057 706-28-11 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (можна скорочено – АППВК); 2) в полі після опису проблеми позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_назва завдання*. Розширення *doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf*.

Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі.

Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

За умов **дистанційних занять** використовується програма Zoom (посилання надає викладач у внутрішній групі Facebook). Інша комунікація (консультації) відбувається шляхом листування у Messenger (профіль викладача у Facebook <https://www.facebook.com/tatiana.ivanenko.75/>).

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є підготовка здобувачів вищої освіти до самостійного критичного аналізу візуальних комунікацій. *Завдання* дисципліни полягають в ознайомленні здобувачів з основними критеріями сприйняття візуального середовища, розумінні механізму аналізу дизайнерської практики в сфері візуальних комунікацій, мови візуальної комунікації.

На лекційних і семінарських заняттях аспіранти набувають навички теоретичного аналізу та виявлення проблем в сфері розвитку дизайнерської діяльності з можливістю подальшого втілення результатів роботи у наукове середовище (статті, доповіді тощо).

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: СК 3. Здатність орієнтуватись у сучасних проблемах дизайну, а саме – здатність аналізувати наукові питання та виявляти проблеми у сфері візуальної комунікації. **Програмний результат:** ПРН9. Орієнтуватись в процесі становлення і подальшого розвитку сучасної дизайнерської практики та застосовувати механізм її аналізу.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним сприйняттям особливостей практики візуальних комунікацій. Дисципліна вивчається протягом одного семестру на 2 курсі (4 кредитів

ECTS, 120 навчальних години, в тому числі 30 годин – аудиторні лекційні (22) й семінарські заняття (8) та 90 години – самостійні, складається з 2 модулів (8 тем).

1 МОДУЛЬ. Комунікативна діяльність суспільства.

Тема 1. Вступ до курсу. Практика та її структура. Види практики.

Тема 2. Комунікація: цінність та засоби спілкування.

Тема 3. Етапи розвитку комунікації. Види комунікації. Інформаційне суспільство.

Тема 4. Методи візуалізації та візуальні системи. Візуальна комунікація.

2 МОДУЛЬ. Візуальні комунікації в сучасному цивілізованому просторі.

Тема 5. Інформаційно-комунікативний зміст візуального простору.

Тема 6. Інтернет-комунікація. Віртуальність. Новітні технології.

Тема 7. Візуальна мова комунікації. Контекст комунікативної ситуації.

Тема 8. Технології доставки візуальних образів. Інформаційна логістика.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота аспіранта спрямована на завершення семінарських завдань та закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни в контексті власного наукового дослідження (теми дисертації). Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні рекомендації:

1. Іваненко Т. О. Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій: методичні рекомендації для аспірантів 2 курсу ОНСВО Доктор філософії. Харків : ХДАДМ, 2016. 12 с.
2. Іваненко Т. О. Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій: методичні рекомендації для аспірантів 2 курсу СВО Доктор філософії (видання друге). Харків : ХДАДМ, 2019. 16 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Усі додаткові навчальні матеріали можна переглянути за умов приєднання до внутрішньої групи у Facebook за посиланням <https://www.facebook.com/groups/1463866957155516>

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук телефонів. За необхідності здобувач має спросити дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропуски занять без поважних причин недопустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю помічено списування, здобувач втрачає право отримати бали за тему в цей день, але може здати тему в інший день з пониженням оцінки. Якщо це відбулось в процесі заліку – здобувач отримує інші питання. **Корисні посилання:**

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Поточний контроль	Деталі
Дати занять визначаються розкладом	1	лекція	Вступ до курсу. Практика та її структура. Види практики	2		
	2	лекція	Комунікація: цінність та засоби спілкування	2	Есе на 150 слів (тема 1), + вичленити структуру практики за видами в межах теми власного дослідження (схема або таблиця). Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
	3	лекція	Етапи розвитку комунікації. Види комунікації. Інформаційне суспільство	2		
		семінар	Види комунікації. Структура практики візуальної комунікації	2	Есе на 250 слів (тема 2)	Письмово
	4	лекція	Методи візуалізації, візуальні системи. Візуальна комунікація	2	Есе на 250 слів (тема 3)	Роздруківка приноситься на заняття
		семінар	Візуальні системи в інформаційному суспільстві. Методи візуалізації інформації.	2	Есе на 500 слів (тема 4). Навести приклади впливу систем ВК на розвиток інформаційного суспільства. Розкрити методи візуалізації інформації з власних досліджень. Обговорення робіт.	Роздруківка приноситься на заняття
	5	лекція	Інформаційно-комунікативний зміст візуального простору	2		
	6	лекція	Інтернет-комунікація.	2		
		лекція	Віртуальність. Новітні технології	2	Есе на 250 слів (тема 5)	Роздруківка приноситься на заняття
	7	лекція	Візуальна мова комунікації.	2		
		лекція	Контекст комунікативної ситуації	2	Есе на 250 слів (тема 6)	Роздруківка приноситься на заняття
		семінар	Сучасні види комунікації та фактори її обмеження. Контекст комунікативної ситуації (просторові і часові рамки, соціальні, культурні і	2	Доповідь за бажанням, 5 хвилин, інтерпретація тем дисципліни	Додаткові 5 балів

			психологічні умови, візуальний інструментарій, технології реалізації). Візуальні комунікації і самоідентифікація суспільства		в межах власного дослідження (за вибором).	
	8	лекція	Технології доставки візуальних образів. Інформаційна логістика	2	Есе на 250 слів (тема 7)	Роздруківка приноситься на заняття
		лекція		2	Есе на 250 слів (тема 8)	Роздруківка приноситься на заняття
		семінар	Презентація доповіді: освітлення проблем проектних практик візуальної комунікації в ракурсі теми власного дослідження	2	Доповідь 5–7 хв., обговорення	
Дата заліку визначається розкладом		Залік (диф.)				Див. формат семестрового контролю

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1. Практика та її структура. Види практики	Поточний контроль	0–10
2. Комунікація: цінність та засоби спілкування	Поточний контроль	0–10
3. Етапи розвитку комунікації. Види комунікації. Інформаційне суспільство	Поточний контроль	0–10
4. Методи візуалізації та візуальні системи. Візуальна комунікація	Поточний контроль	0–20
5. Інформаційно-комунікативний зміст візуального простору	Поточний контроль	0–10
6. Інтернет-комунікація. Віртуальність. Новітні технології	Поточний контроль	0–10
7. Візуальна мова комунікації. Контекст комунікативної ситуації	Поточний контроль	0–20
8. Технології доставки візуальних образів. Інформаційна логістика	Поточний контроль	0–10
Всього балів		Залік
		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–10	0–20	
A+	10	20	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез/статті до конференції/журналу. Подача акуратна, без помилок
A	7–9	17–19	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	6	16	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	2–5	12–15	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	8–11	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	2–3	4–7	Аспірант не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1	1–3	Аспірант в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо)
	0	0	Пропуск поточного контролю

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є заліки. Для отримання заліку достатньо пройти поточні етапи контролю у формі перевірок процесу самостійної роботи. Для тих здобувачів, які бажають покращити результат, передбачені контрольні питання за темами дисципліни (письмові або у Googl-формі).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за участь у конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), науково-творчі заходи (2–4), активність на заняттях, участь у житті групи (1–2). Максимальна кількість балів-бонусів – 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у робочій програмі та методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

1. Алфьорова З. І. Візуальне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століття: Автореф. дис... д-ра мистецтвознавства: 26.00.01 / ХДАК. Харків, 2008. 40 с.
2. Бойчук О. В. Пространство дизайна. Харків : Нове слово, 2013. 367 с., : ил.
3. Бондаренко І. В., Васіна О. В., Іваненко Т. О. Дизайнерська освіта: методика організації науково-дослідницької роботи студентів закладів вищої освіти : підручник. Харків : ХДАДМ, 2019. 156 с.
4. Даниленко В. Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: Монографія. Харків : ХДАДМ; Колорит, 2005. 244 с.; іл.
5. Даниленко В. Я. Майбутнє європейського дизайну. Харків : Колорит, 2007. 197 с.
6. Іваненко Т. О. Актуальні проблеми дизайну візуальних комунікацій у контексті вищої освіти України. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. Харків : ХДАДМ, 2017. № 4; 2017. С. 35–39.
7. Іваненко Т. О. Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій: методичні рекомендації для аспірантів 2 курсу ОНСВО Доктор філософії. Харків : ХДАДМ, 2016. 12 с.
8. Іваненко Т. О. Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій: методичні рекомендації для аспірантів 2 курсу СВО Доктор філософії (видання друге). Харків : ХДАДМ, 2019. 16 с.
9. Іваненко Т. О., Шумарова Д. В. Міжнародні стандарти навігаційних піктограм як засіб формування візуального простору. – Міжнародна наукова конференція II International Scientific and Practical Conference «Social and Economic Aspects of Education in Modern Society». – Warsaw, Poland, 18.05.2018. // Science Review, 5(12), June 2018, Vol.2 – С. 32–35.
10. Іваненко Т.О. Габузян Едік. Проблеми становлення сучасних українських знаків алфавіту та їх розташування в системі Unicode – Актуальні проблеми сучасного дизайну // Матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (23 квітня 2020 р.), КНУТД – Київ : КНУТД, 2020.
11. Квіт С. Масові комунікації. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
12. Лаврентьева Е. А. Текст и контекст в графическом дизайне. Актуальные проблемы и тенденции визуализации текста. Москва : МГХПУ им. С. Г. Строганова, 2008. 232 с.
13. Маклюэн Г. М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека. Москва; Жуковский : «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2003.
14. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. Москва : Рефл-бук, Київ : Ваклер, 2001. 656 с.